

**ACTA – RESUM DE LA REUNIÓ DEL GRUP DE TREBALL “MERCAT LABORAL I
TURISME” DEL CONSELL MUNICIPAL TURISME I CIUTAT**

Data: Dilluns, 29 de gener de 2018

Hora: 17:00h

Lloc: Sala Món, Barcelona Activa (C/ Llacuna, 162)

Assistents

- Joan Balañach, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB)
- Ana Barluenga, Associació Catalana de Agències de Viatges Especialitzades (ACAVE)
- Joan Callís, expert
- Òscar Casanovas, CETT
- Marta González, Associació Catalana Professionals del Turisme (ACPT)
- Joan Itxaso, AAVV Sagrada Família
- Carme Madrigal, Som Paral·lel
- Elsa Martí, Fem Sant Antoni
- Sílvia Pastor Associació d'Apartaments Turístics (APARTUR)
- Roser Prenafeta, Taula del Tercer Sector
- Marc Rodés, Grup municipal PDeCAT
- Josep Anton Rojas, Consorci de Turisme de Barcelona
- Manel Romero, AAVV El Coll
- Vicenç Tarrats, Comissions Obreres de Catalunya (CCOO)
- Joan Torrella, Tècnic Municipal
- Xavier Suñol, Direcció de Turisme

Ponents:

Àngels Santigosa - Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona

Teresa Udina - Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona

Secretaria tècnica:

- Secretària CTiC, Rosa Bada
- Secretària CTiC, Sílvia Susana Flores
- Momentum^{co}, Joan Casals

Persones excusades:

- Ernest Cañada, expert
- Manel Casals, Gremi d'Hotels de Barcelona
- Juanjo Casado, Unió general de Treballadors (UGT)
- Angel Díaz, expert
- Reme Gómez, AAVV Bari Gòtic
- Carme Mozo –PIMEC Comerç
- Nuria Paricio, Barcelona Oberta
- Xavier Ricart, Cambra de comerç de Barcelona

Desenvolupament de la sessió

Benvinguda i context

Rosa Bada dona la benvinguda, agraeix l'assistència a les persones participants i presenta a Teresa Udina i Àngels Santigosa, del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona, que faran una ponència sobre el mercat laboral a Catalunya i a Barcelona en general i amb indicadors de conjuntura sobre el sector turístic en particular.

El turisme al mercat laboral de Barcelona (Teresa Udina i Àngels Santigosa, Aj. BCN)

Teresa Udina presenta dades i gràfiques respecte l'entorn macroeconòmic (evolució PIB Catalunya i Barcelona 2010-2017, i previsions econòmiques per l'any 2018), així com indicadors de conjuntura del mercat laboral a Barcelona, destacant-se:

- Les taxes d'activitat (80,2%) i ocupació (72,1%) de Barcelona superen la mitjana de la Unió Europea, per bé que encara no han assolit els valors de l'any 2008.
- Des de l'any 2013 a Barcelona es crea ocupació i l'any 2017 Barcelona va guanyar més de 26.000 persones afiliades a la Seguretat Social.
- L'any 2017 la ciutat de Barcelona ha assolit una xifra rècord de contractació, amb més de 1.100.000 de contractes signats, per bé que més de la meitat (57%) tenen durades inferiors als 6 mesos.
- Els salaris perden capacitat adquisitiva entre els anys 2010 i 2015.
- La taxa d'atur de la ciutat se situa en el 10%, menor que la mitjana catalana (12,7%) i espanyola (16,7%) i manté una incidència desigual als diferents districtes.

Seguidament, Àngels Santigosa presenta dades del mercat laboral en el sector turístic. Explica que la presentació es basa en dades estadístiques oficials que inclouen assalariats i autònoms, i que són extreptes dels codis CNAE d'allotjament, que bàsicament inclou el concepte clàssic d'hotel, restauració i agències de viatge. Reconeix que aquest fet no engloba a tot el sector, ja que hi ha altres activitats que en part també conformen el sector turístic: comerç, cultura, oci, ...

A nivell de resum, destaca:

- El sector turístic de Barcelona compta amb 92.655 llocs de treball el desembre de 2017, el 8,8% de l'ocupació total de la ciutat.
- El sector turístic ha estat un motor de creació d'ocupació a la ciutat també durant la crisi, i ha generat més de 19.000 llocs de treball nets des de 2008.
- Pel que fa a la qualitat, les característiques pròpies del sector –estacionalitat, baixos requeriments de qualificació- i l'evolució dels darrers anys fan que el treball turístic es caracteritzi per un grau notable de temporalitat –especialment a l'allotjament- i unes condicions salarials sensiblement inferiors a la mitjana de Barcelona.
- L'evolució del quart trimestre de 2017 mostra un descens anual del nombre de visitants i de pernотacions que, a dia d'avui, no ha tingut un impacte rellevant en els volums de contractació i llocs de treball del turisme i caldrà seguir amb atenció en els propers mesos.

Torn d'intervencions

Se succeeixen diferents intervencions expressant preguntes a les ponents i/o comentant i valorant les dades presentades i l'estat de l'ocupació en el sector turístic a la ciutat de Barcelona.

Es constata que en l'àmbit del turisme existeix un dèficit estructural d'informació lligada al mercat laboral com a conseqüència que els codis CNAE oficials no contemplen la casuística turística i que les noves realitats que van sorgint (apartaments turístics, ...) no sempre encaixen amb el concepte clàssic de lloc de treball. Fruit d'això es conclou que:

- una part de les dades utilitzades oficialment que no són d'activitats turístiques (establiments de restauració no turístics: bars i restaurants de barris no turístics, ...)
- manca incorporar dades de noves tipologies de serveis turístics: allotjaments turístics, ...
- manca incorporar dades d'altres activitats, part de les quals pot tenir una important component turística directa (comerç, oci, transport, lloguer cotxes de luxe, informadors, ...) i part de les quals donen servei a establiments turístics a través de subcontractacions (neteja, manteniment, ...).
- no hi ha estimacions sectorials sobre l'impacte de l'economia submergida (sovint se situa a nivell general al voltant d'un 20%), però en canvi el turístic és un sector en el que té certa incidència: allotjaments turístics, activitats de guiatge, ...

Així, el principal repte en aquest àmbit és el d'aconseguir captar i afinar tots els matisos expressats respecte a les dades oficials per poder disposar d'una imatge més real de la situació de l'ocupació en el sector turístic a la ciutat de Barcelona.

Malgrat les limitacions expressades, i per aprofundir en el coneixement de l'estat de l'ocupació en el sector turístic, es considera interessant:

- fer aflorar tota aquesta informació que manca, ja que sinó les dades d'ocupació no reflecteixen la realitat del sector, l'ocupació generada pel qual s'estima més al voltant d'un 15% que d'un 8%.
- arribar un major nivell de desagregació de les dades a diferents nivells:
 - característiques de l'ocupació per tipologia de negoci (grans cadenes hoteleres, establiments familiars, ...)
 - nacionalitat de les persones ocupades

- tipologia de contractacions: contractes de formació, obra i servei, ...
- temporalitat dels contractes temporals: 1 dia, 1 setmana, 1 mes, ...
- barris i districtes, on hi deuen haver diferències força importants
- disposar d'altres indicadors de distribució dels beneficis i/o redistribució de la riquesa
- fer un anàlisi comparatiu amb altres ciutats, regions i països

Es denuncia que en certs casos, malgrat disposar de contractes que de "mitja jornada", s'acaba treballant a jornada completa, essent aquesta pràctica molt difícil de detectar per part de la inspecció de treball.

Es plantegen les següents preguntes:

- Existeix una correlació entre l'increment de visitants en els darrers anys i el nombre de llocs de treball creats?
- La pèrdua de poder adquisitiu dels salaris és conseqüència d'un descens en els preus de cara als usuaris finals?
- Quin pes té el preu del lloguer en el càlcul de la inflació? El lloguer s'ha duplicat en els darrers tres anys i la inflació interanual se situa només a l'1,5%.
- L'aparició, en els darrers anys, de noves activitats econòmiques (apartaments turístics, ..) suposa un factor de democratització dels beneficis?

S'expressen diverses opinions:

- Les dades presentades són un reflex de la desregulació existent fruit de la darrera reforma laboral.
- Malgrat tractar-se d'un sector que genera ocupació i riquesa, el sector turístic precaritza les condicions laborals.
- Si es vol apostar per un turisme de qualitat, cal treballar per aconseguir una ocupació de qualitat.

Es proposen algunes accions:

- Establir un segell de qualitat per a aquells establiments que compleixen amb la normativa laboral i que exerceixen bones pràctiques en aquest àmbit.
- Dur a terme un anàlisi comparatiu respecte a altres destinacions turístiques per tal de veure si han experimentat evolucions similars i si les característiques dels llocs de treball són similars.

Finalment Rosa Bada recorda el calendari de reunions establert, recorda que cal nomenar una persona relatora del Grup de Treball, que serà qui ajudi a estructurar les conclusions finals, i remarca que si algú pot fer aportacions rellevants es posi en contacte amb la Secretaria Tècnica i així poder planificar l'estructura de les següents sessions de treball.